

Folkets skole

Vedtaget på SFU's landsmøde 2023

1
2
3 Dette papir skitserer SFU's visioner for folkeskolen. Folkeskolen er en af de absolut
4 vigtigste institutioner i vores samfund, og derfor er det også afgørende med gode,
5 folkesocialistiske forslag. Dette indebærer mere frihed til folkeskolerne, mere plads
6 til forskellighed og ikke mindst mere plads til uddannelse, der foregår på elevernes
7 præmisser og som udligner de uligheder, vi fra barnsben er født ind i – om de så er
8 økonomiske, sociale eller faglige.

9 En fri og demokratisk folkeskole

10 Demokrati og frihed er to afgørende værdier for den danske folkeskole. I
11 folkeskoleloven står der, at skolen skal være præget af åndsfrihed, ligeværd og
12 demokrati. SFU mener, at dette bør betyde en øget frihed til at forme
13 undervisningen lokalt, samt en udbredt og meningsfuld elevinddragelse gennem et
14 stærkt elevdemokrati. I alt for mange år har undervisningen i folkeskolen været
15 præget af politikeres forsøg på at detailstyre. Læringen i folkeskolen er domineret
16 af påtvungne nationale tests, afrapportering og karaktergivning.

17 I SFU ønsker vi ikke et opgør med friskolerne, men at man på sigt, gør op med
18 betalingsmur som friskolerne har nu.

19 Den øgede frihed skal konkret betyde, at lokale skoler selv må bestemme bl.a.
20 brugen af karakterer, længden af skoledagen, mængden af lektier og anvendelsen af
21 særlige forløb, for på denne måde at gøre dagligdagen mere varieret. Hvis lokale
22 folkeskolelærere vurderer, at en klasse har brug for flere faglige, praktiske eller
23 kreative aktiviteter, skal de have lov til at tilrettelægge undervisningen herefter.
24 Som følge heraf skal skolerne også have en større frihed til lokalt at bestemme,
25 hvordan deres ressourcer skal fordeles, og elevernes og undervisernes mulighed for
26 at præge budgetmæssige beslutninger skal styrkes. Forudsætningen for frie

27 folkeskoler er, at de lokale undervisere får indflydelser over såvel undervisningen
28 som den daglige drift af skolen. Skolernes brug af valgfag bør også udvides og
29 omfatte det meste af skoleforløbet. Valgfag giver eleverne mulighed for at være
30 med til at sammensætte deres eget skoleskema ud fra styrker og interesser. Det
31 sikrer succesoplevelser og elevinddragelse. Undervisningen i den danske folkeskole
32 er til for eleverne, og derfor er det også indlysende, at eleverne skal være
33 medbestemmende, når det kommer til hvordan undervisningen skal udformes, og
34 hvordan dagligdagen skal se ud. Det er afgørende, at eleverne får en reel og anselig
35 del af friheden, samt at elevdemokratiet styrkes. SFU vil derfor forme den lokale
36 frihed efter brede nationale rammer, som alle folkeskoler skal indrette sig under.
37 Disse rammer skal være samfundets værn mod brugerbetaling og besparelser, samt
38 udgøre en juridisk beskyttelse af elevdemokratiet.

39 **En folkeskole med plads til forskellighed**

40 Folkeskolen bør skabe rammer for frie og lige muligheder blandt eleverne, men på
41 trods af dette, spiller forældres økonomiske status stadig en rolle i, hvor godt
42 barnet klarer sig i skolen. Økonomi er desværre også en bærende faktor i
43 inklusionsindsatsen og vægtes højere end faglige vurderinger. SFU mener at det
44 altid bør være faglige vurderinger, ikke økonomi, der afgør, hvad der er bedst for
45 den enkelte elev, samt at beslutninger skal træffes i samarbejde mellem elev,
46 forældre og relevant fagpersonale. Alle børn skal kunne blomstre.

47 For uanset om det skal være i almen undervisning, specialtilbud, eller en blanding af
48 disse, så har alle børn krav på en god skolegang. Særligt for neurodiverse børn kan
49 tiden i folkeskolen til tider være hård, og når folkeskolen er ekstra svær, så kræver
50 det ekstra hjælp. Derfor bør der være et større fokus på den pædagogiske hjælp,
51 end hvad tilfældet er i dag. I indskolingen bliver der eksempelvis allerede brugt
52 pædagoger til at understøtte undervisningen, men denne praksis dør desværre ud,
53 når eleverne bliver ældre. Det er ærgerligt, når pædagoger kan gøre godt på alle
54 klassetrin.

55 Den danske folkeskole har gudske lov ændret sig på mange områder siden vores
56 forældres folkeskoletid. Dog ser man stadig, at diverse funktionsnedsættelser,
57 heriblandt ordblindhed, stadig er tabubelagt og stærkt stigmatiseret, lige som
58 mistrivlsen er stigende. Folkeskolen skal kunne rumme alle, også dem, der er
59 ordblinde, og derfor skal den facilitere, at eleverne året rundt kan blive screenet for
60 ordblindhed, samt sikre at sådanne tests ikke betinges af hensyn til økonomi eller
61 ressourcer. Desuden skal der laves ordblindhedsscreening af alle elever, når de
62 starter i tredje, femte og syvende klasse, således at man sikrer, at selv de børn, der
63 ikke udviser store tegn på diagnosen, kan blive opdaget.

64 Folkeskolen handler nemlig ikke kun at lære at regne og skrive. Det handler lige så
65 høj grad om social dannelse, i hele skoletiden. Ligeledes skal lærerne klædes bedre
66 på til at kunne varetage normkritisk seksualundervisning på alle klassetrin, derfor
67 skal seksualundervisningen være et obligatorisk kursus på læreruddannelsen.

68 Kristendomskundskab skal omlægges til en generel undervisning om religion, som
69 man bl.a. kender det fra den gymnasiale uddannelse. Dette vil ikke blot give
70 eleverne forudsætningen for på et bredere spektrum at forstå andre lande og
71 kulturer, men det vil samtidig skabe en mangfoldig undervisning og bringe eleverne
72 tættere på hinanden, da man vil blive introduceret for at forstå sine
73 klassekammeraters religiøse bagland.

74 I 20% af landets kommuner er der ingen kommunale fritidstilbud. Unge har brug for
75 et sted, hvor de er fri fra skole og forældre. SFU vil derfor sikre, at alle kommuner
76 tilbyder gratis fritidstilbud. SFU kæmper konkret for:

- 77 • Et klasseloft på 20 elever og flere tolærerordninger.
- 78 • Tidligere udredning af neurodivergente elever, flere ressourcer til kommunale
79 PPR-ordninger og større fokus på neurodiversitet på landets pædagog- og
80 læreruddannelser.
- 81 • At alle skoler har mulighed for at indsætte pædagoger og pædagogiske
82 assistenter som understøttende personale på alle klassetrin. Til gavn for alle
83 elever, men særligt for de elever med diagnoser og med andre svære vilkår.

- 84 • At alle folkeskolens børn har mulighed for at komme i fritidstilbud, om det så
85 er kommunale rammer eller økonomiske årsager, der tidligere har afholdt dem
86 fra det.

87 Uddannelse på elevernes præmisser

88 Folkeskolen er til for eleverne, og derfor bør undervisningen også være på deres
89 præmisser. I dag er pensum i folkeskolen arbitrært sammensat og styret af politiske
90 mål, men SFU mener at der bør udvises respekt for lærernes faglighed og at de bør
91 have større indflydelse på, hvad der skal undervises i, samt mulighed for at indgå i
92 dialog med eleverne om dette. Samtidigt skal ensidige fokus fjernes, så folkeskolen
93 ikke kun er for de boglige. Praktiske og kreative fag skal derfor styrkes og
94 opprioriteres, så folkeskolen bliver mere alsidig og giver plads til at eleverne bedre
95 kan udfolde sig samt kvalificere eleverne bredere til valget af ungdomsuddannelse.
96 Derfor er det også væsentligt at uddannelsesvejledningen foregår på elevernes
97 præmisser. Det kræver at vejledningen igen bliver individuel og ikke kun foregår
98 kort før de skal vælge ungdomsuddannelse, men i stedet er et længerevarende og
99 gennearbejdet forløb. Det er væsentligt at både undervisning og vejledning
100 præsenterer eleverne for den mangfoldighed af uddannelsesvalg, der er til stede, og
101 ikke bliver snæver. Af disse grunde kæmper SFU konkret for:

- 102 • At alle skoler skal have en fast studievejleder, som er til stede på skolen i
103 elevernes hverdag hele året, samt at eleverne får individuel vejledning på
104 deres egne præmisser.
- 105 • At vejledningen ikke kun skal ske op til valget af ungdomsuddannelse, men
106 gennem hele folkeskolen, hvor øgede muligheder for f.eks. virksomhedsbesøg
107 eller praktikker kan præsentere eleverne for forskellige muligheder og
108 karriereveje, samt give skoletrætte elever en mere varieret skolegang.
- 109 • At ingen elever begrænses i deres uddannelsesvalg.
- 110 • At folkeskolelærere får bedre mulighed for at efteruddanne sig med henblik
111 på at kvalificere sig i de praktiske og kreative fag såvel som de boglige fag.

- 112 • At der bliver afsat flere ressourcer til forbedring af skolernes fysiske rammer.
- 113 • At skolerne får større frihed til lokalt at kunne eksperimentere med
- 114 fagsammensætning og til at kombinere kreative, praktiske og boglige
- 115 elementer, forløb eller fag.

116 God Økonomi skaber god undervisning

117 Folkeskolen har i alt for mange år været underfinansieret. Dette har medvirket til at
118 børn og unge har færre muligheder for at få den bedst mulige undervisning. For
119 mange elever og forældre, er folkeskolen ikke længere det attraktive og naturlige
120 valg, der vælges i stedet privatskoler. Det er det hellere ikke længere for lærerne.
121 Det er blevet daglig tale at snakke om hvordan Danmark står i lærermangel, men
122 man kan nærmere talt snakke om en folkeskolelærermangel. 4 ud af 10
123 lærerstuderende arbejder ifølge Arbejderbevægelsens Erhvervsråd ikke i
124 folkeskolen. De lærerstuderende er skræmt væk fra folkeskolen af dårlige
125 arbejdsforhold, og årtiers besparelser.

126 For at få dem tilbage, skal arbejdsforholdene forbedres. Dette skal vi gøre igennem
127 indførelsen af mere forberedelsestid, generelt mere anerkendelse af lærernes
128 autonomi, mere praktik til de lærerstuderende for at gøre overgangen fra seminaret
129 til folkeskolen blødere samt bedre muligheder for efteruddannelse. Både
130 pædagogisk og fagligt, og på flere niveauer. Hvad end de vil tage et universitetsfag
131 for at skærpe deres faglighed endnu mere, tage et nyt fag på
132 professionsbachelorniveau eller styrke deres pædagogiske og didaktiske evner, så
133 skal det være muligt, og det bør finansieres og tilskyndes. På den måde sikres det,
134 at eleverne altid undervises af kompetente lærere med opdateret viden og
135 færdigheder.

136 Der skal dog ikke kun investeres i lærerne, der skal også investeres i eleverne!
137 Undervisning sker ikke kun i klasseværelset. Folkeskolens grundopgave er at sikre,
138 at alle har et lige udgangspunkt. Et vigtigt punkt i det er at sikre at elevernes
139 sammenhold, kendskab til Danmark og vores diverse kultur. Derfor skal der

140 prioriteres målrettede midler, der sikrer, at eleverne kan komme ud af huset og få
141 lærerige oplevelser. Hvad end der er tale om lejrture til andre egne i landet,
142 museumsbesøg, virksomhedsbesøg, biografture eller ture i teatret, så bidrager de
143 alle til, at eleverne lærer verden omkring sig at kende.

144 Forandringerne i dette papir skal realiseres gennem både Folketinget og
145 forsamlingshuset; af parlamentarikere og lokale ildsjæle. SFU anerkender nemlig
146 ikke, at man kun kan opnå substantielle forandringer i hverdagen gennem politikere.
147 Ej heller, at folkeskolepolitik alene føres på Christiansborg eller i landets
148 kommunalbestyrelser. Vi vil derfor kæmpe både parlamentarisk og
149 udenomsparlamentarisk for de i papiret skitserede visioner for folkeskolen.